جەر جۇزىنىڭ ەڭبەكشىلەرى بىرىككىلە!

جىلى سانى 6 - ىنشى.

Энбекши
КАЗАК
Ежедневный орган
ЦИК и Крайкома В. К. П. (б)
Казреспублики.
Год издания шестой.
Адрес Кзыл-Орда, редакция газеты „Энбекши Казак".

گازەت باعاسى: — جارناما باعاسى:

قازاقستان ولكەلىك كوممۋنىس كامىيتەتى مەن ولكەلىك ۋ. ا. ك. (ب) كامىيتەتىنىڭ گازەتى.

1921 - ىنشى جىل نويابىردىڭ 7 - سىنەن شىعا باستادى.

جالپى جاقتىق كوممۋنىس (بولشەبىك) پارتيياسى.

ەڭبەكشى قازاق

كۇندە شىعادى.

№ 77 (514) — 1926 جىل، اپرەلدىڭ 11 - ى، جەكسەنبى — № 77 (514)

كۋرورت ماۋسىمى جاقىن ۇتسىن.

جازعى ماۋسىمدا ستانساۋدى كوپ تەمىر جولشىلىق قاتارىنا قوسىلاتىن قىزمەتكەرلەردىڭ دەن ساۋلىعىن ساقتاۋ جۇمىسى.

كۇن جىلىنىپ، تۇبەگە تالمان كەلگەندەگى بۇل باسەلەنى تەز قولعا الماي، جازدىڭ جالىنىن كۇتىپ ... كەتكەن ەكەن دەن ساۋلىقتا نە داۋىر زيان جاساۋسىز ۇتكەن. زيانى سول ... بار قىزمەتكەرلەر نە قامسىزدانىدى ... نە دەن ساۋلىقتى كەمە ... ۇلكەن كۇنى الا الماي ...

... ەكەلەسى ... باياعىسىن تۇسىنىپ ... «كۇرورتتىڭ» ...

ۇلتتار بىرلىگى تۋرالى كوممۋنيستەرىن كامىيتەتىنىڭ جارناماسى.

پىرانسىدا مىنىستىر داعدارىسى.

كومىنتەرن جارناماسى.

كوممۋنيستەرىن كامىيتەتى جەر جۇزىندەگى ەڭبەكشىلەرگە جارناما تاراتىپ، ۇلتتار بىرلىگىنە قارسى ۇندەپ وتىر. جارنامادا بىلاي دەيدى:

— جەنيەۆە قالاسىندا بولعان ۇلتتار بىرلىگىنىڭ كەڭەسى سەسسىياسى كۇل بولىپ كوبىردى. سەسسىيانىڭ قارامان باسىلعى كەرمەن مەن ۇلتتار بىرلىگىنە كىرگىزۋ ەدى. بۇل لوكارنو جيىلىسىندا شەشىلگەن ەدى، «ىراق» سوزسىز سۋلەنگەن قۇرعاق سوزدەردەن كەيىن ...

... ەنان كەيىن لوكارنو جيىلىسىنىڭ جالعاسىن ...

سوعىس قۇمارلىق، سوعىستىڭ وزىندىقتى اۋروپانى امەرىكا كاپيتاليزمىنىڭ بولىپ ... قاتىرلى جولعاردان شىعاراتىن ...

كومەنستەرگە سوت.

انعارا. پىرانسىنىڭ پروكۋرورى (قارالاپسىز سوت) ...

بالسىزدىق.

رىيم. ۋسسولينيگە قاستىق ... تىلەگەنى ... ويلاپ ...

اقتار قولعا الىنعان.

كەڭەس ەلشىسى مەن كوكىلىسى.

امەرىكادا.

جۇڭگوداعى كەلمەيسى.

جات ورەسپۇبلىكەلەرى مەن ولىستاردا كاپىرەتىپتەرى.

391 مەن 490 ما جەتكەنى. ال دۇكەن سانى 45 پىروسەنت ارتقانى انىقتالعان ەدى ...

كاپىرەتىپتەردىڭ ...

پولشادا جۇمىسسىزدار كوتەرىلىسى ەتتى.

پىرانسىدا مىنىستىر داعدارىسى.

يەۋرىك ولاب.

جاڭا جارلىق قاعىدالارى.

ار سىكەدە جۇبا كەرەك.

بۇدجەت كەمسىيەسىنىڭ تولىق جىيلەسىندە.

ماسكەۋ 8|IV ئاپرەلنىڭ 6-ى كۈنى بۇدجەت كەمسىيەسىنىڭ تولىق جىيلەسىندە بۇكۇل ۋەقتىق قالىق شارۇاشىلىق كەڭەسىنىڭ سمەتەسى قارالدى. جەركىلىكتى ورىندار مەن ۋەقتى رەسپۇبلىكەلەردىكىن قوسقاندا، بىيىل بۇكۇل ۋەقتىق قالىق شارۇا كەڭەسىنىڭ سمەتەسى بىلتىرعىدان 45 پۇروسەنت ارتقان، ۋەقتى كەڭەس رەسپۇبلىكەلىك قالىق شارۇا كەڭەسىنىڭ ئۆز سمەتەسى بىيىل 19 مىليون 4 مىڭ 344 سومدان 27 مىليون 36 مىڭ 305 سومغا شەيىن ارتىپ وتىر.

ماسكەۋ 9|IV ئاپرەلنىڭ 8-ى كۈنى بۇدجەت كەمسىيەسىنىڭ تولىق جىيلىسى و. گ. پ. ئۇ سمەتەسىن 31 مىليون-سوددىس ئۆز كەمسەرەتىنىڭ سمەتەسىن 595 مىليون سوم قىلىپ بەكىتتى.

جانا وسى كۈنى تولىق جىيلىس ورتالىق اتقارۇ كامىتەتى مەن كەمسەرلەر كەڭەسىنىڭ سمەتەسىن بەكىتتى.

بۇل سمەتەنى تەكسەرىپ شىعۇ ئۈچۈن ئاپرەنشا كەمسىيەگە تاپسۇردى.

خەلىق كەمسەرەتىنىڭ سمەتەسى 6 مىليون 482 مىڭ 801 سوم بولىپ بەكىتىلدى. ورتالىق كەمسەرەنىڭ ئۆزىنىڭ شىعىس سمەتەسى 729 مىڭ 211 سوم بولادى.

جۇمىسكەر كىرەستيەن باقىلاۋ كەمسەرەتىنىڭ سمەتەسى كەمسەرلەر كەڭەسى بەكىتكەن بولشىردە (8 مىليون 24 مىڭ 178 سوم) بولادى.

ورتالىق ساناق باسقارماسىنىڭ سمەتەسى بىلتىر 9 مىليون 225 مىڭ 402 سوم ەدى، بىيىل 14 مىليون 310 مىڭ 8 سوم بولاتۇن تۈرى بار. بۇل جونىدە تولىق جىيلىسى بەكىرلەنكەن سوڭ، ئاپرەنشا كەمسىيەگە تەكسەرۇ بەرەتۇن بولدى.

مەملىكەت بۇدجەتىنىڭ قالغان شىعىس ستاتيالارىن تەكسەرىپ شىعۇغا تولىق جىيلىس ئۆز ىشىنەن ئاپرەنشا كەمسىيە بەلگىلەدى.

تۇرلى قابارلار.

باتۇم 9|IV. پولود دەگەن وزەن تاسىپ 8 ۋىلەن قىستاقنىڭ سۇۋ ورتاسىندا قالىپ، جانجاي مەن قىشلاسۇدان قالغانشا بىر ايعا جۇۋىقتاب قالدى.

قاركىپ 9|IV. ئۇكراينا ئۆل كەڭەستەر قاينا سايلاۋ باۋقانى اياقتالدى. سايلاۋ باسقالارىنىڭ جارى-سىدان كوبى قاتىستى. جالپى ئۆل كەڭەستەرىنە 240 مىڭ كىسى سايلانغان، سولاردىڭ 18 مىڭى كوممەس. سايلاۋشىلاردىڭ كوپشىلىگى كەدەيلەر مەن ورتا شارۇالار.

ماسكەۋ 9|IV-كەڭەستەر ودەقى ورتالىق اتقارۇ كامىتەتىنىڭ كەزەكتى سەسسىيەسى ئاپرەلنىڭ 12-ى كۈنى اشىلادى.

ماسكەۋدە قىتاي گازەتى.

ساعات 8 دەن اسىپ تۈندە كەتتى. ئىشى بەزەلگەن جۇمىس ئۆيلىبى، كىسى ونشا تولىپ جىينالعان جوق. ئار جەردە شاقمات ويناپ وتىرعاندار كورىنەدى. بەرىن-سارى قىتاي ۋىسەدەتتى. ئۆز ارا تاماقتارىنان قولدىق-قولدىق سويلەسەدى.

ئۆزى ئۆسىنىكسىز. ئبىز ەكەۋ باسىندا ۋاكىن جىيىلىپ اڭگىمەلەۋىق كۈتىپ بارامىز، شاقىرۇ قاعازعا ماسكەۋ ادرەسىنشە سونى كۈتىرەتۇن سەباقتى، قىتايدىڭ ولەكەن، ئۆزبىكىستەن سەستەپ تاكىتابىق ەدىك. ولاي-بۇلاي جۇرگەنىن كەيىن بۇل كىشى ونشا ساۋعاتىنىڭ كىشى ەماس ەكەنىن بايقادىق. اينالىپ جۇرىپ ئۆزىر جەرلەرىن كورگەنىن كەيىن جورنال گازەت جاقتان ۋاكىن ۋەسەمەلە قاسىنداعى ورىنعىقتارعا قاتار وتىرىپ ئبىزدە ەرەك قىلا باستادىق. بەرگە ەش كىم وجىرايىپ قاراي قويعان جوق، ۋىتكەنى بۇگۇن قىتاي جىينالاتۇن كۈن ەمەس، اۋروپالىلار ەقىتاي، دەپ جۇرىپتۇن شىعاردا قىتايلار ەيتەۋىر، كۈن شىعىسىنىڭ ئبىر تۇقىمى، ەوي دەپ جوربىتاتۇن شىعار دەپ ويلادىق.

ئبىر تالاي وتىردىق. ئبىر قىتاي ۋىسەدەتتى ئبىر ئۇشاق گازەت الىپ كەلدى، ئار قايسىمىزعا تارتىپ بەردى.

باقساق، بۇل، رۇۋۇدەگى شىعارىپ وتىرعان ماسكەۋدەگى قىتاي گازەتى. قىتايلار سولاي ئۆرەتتە جىينالىپ وتىر ەكەن.

گازەت قىتايشا ۋىقمىپ جىيىلىپ وتىرعانىن ئۆزىنىڭ، ورىندا بالى ماقالاسىنىڭ وتە ۋىزدەسەن ەسىزدىڭ بالى ماقالا قالىپتاشا ئبىر - بەتتى الىپ كەتكەن ەكەن.

ئبىر اردان سوڭ ماسكەۋدەگى كومىنداننىڭ ئبىر باستىقى قوۋقان بىلەن كەلىپ، قىتابلاردىڭ باسى ۋۇرالىپ، كۆبەر - ۋۆبەر اڭگىمە كوبەيدى.

ئبىر قىتاي ۋىسەدەتتى ماجىلەسنى اشىپ، شىعارىلىپ وتىرعان قىتاي گازەتىنىڭ ماڭىزىن سويلەدى. ئرەسەي-ەدە 100 مىڭداي قىتاي بولسادا، تۆڭكەرىس رۇۋىقتان ەش تارسە جوقتىرە الماي قاراڭعىلىقتا جۇرگەنىن، سولاردىڭ باسىن قوسىپ اعارتۇ جولىنداعى ئىستەلىپ وتىرعان ئبىرىنشى قىزمەت وسى شىعارىلىپ وتىرعان گازەت ەكەنىن ايتتى.

ودان كەيىن ئرەسەي جورنالشىلارى سويلەپ گازەتتىڭ ماڭىزىن، ئرەسەي بولشاقتاعى قىتاي تۆڭكەرىسىندە قىتايدىڭ جوۋسەلەۋشى، جول باستاۋشى بولاتۇنىن، ئرەسەي ۋىمپەرىالىستەرىنىڭ قىتاي ەلىن وتە ەزىپ جاتقانىن، قىتاي تۇرالى ورىس تىلىندە كىتابتاردىڭ كوپ شىعارىلعانىن ايتتى. ئرەسەي جالشىلارى مەن قىتاي جالشىلارى الىس قونىسى، ساياسي الپىسىنا قاراي ئبىرىگۋدىڭ دە كىل بولاتۇنىندا ەلەسدى.

قىتاي تۆڭكەرىستى قوزعان ەمەس:

وسى كۈنى شەت ەلدەردەن شىعاتۇن قىتاي گازەتى از ەمەس. قىتاي گازەتى ەڭ الدى مەن جاپاندا شىقتى وندا شىعارعان قاشقىن قىتاي تۆڭكەرىسشىلەرى ەدى، ودان كەيىن اۋروپا پاتشالىقتارىندا قىتاي ۋىسەدەتتەرى شىعارىپ كەلدى.

ئبىراق سولاردىڭ ئىشىندەگى بولاشاعى ۋاكىن گازەت وسى گازەت. بۇل ئرەسەيدەگى قىتايلىق ئرەسەي تۆڭكەرىسىنىڭ ئىستەرىپ كەلەشەكتەگى قىتاي تۆڭكەرىسشىلەرىنىڭ باسشىلارىن تاربيەلەيدى دەمەدى.

بولعان.

شارۇا ماۋسىمى جاز.

سەر كۈشبەلسى دالەدىسىندا ئۈچۈن تارتتى.

قىزىل وردا ئۇيەزىنىڭ كوشبەلى ەلدەرى ەشىن جىلى جۇتتان، اشتار شابىنشىلىقتان ئەبىن بۇرىنعىداي ەركىنلەپ كوشىپ، مەن جايلاپ ارقاعا بارا الماي، بەركى جولداعى قارادۇم-قالماق دەگەن جەرلەردى جايلايتۇن بولىپ ەدى.

جولداعى تورعاي ەلدەرى توقشىلىقتا اينالىپ، جول قىدىشتاردان سوڭ بىلتىرعى جىلى 30-40 ئۆيلى قوستاناي گۈبەرنەسىنىڭ بەس-توبە، كىندىكتى دەگەن جەرلەرىنە دەيىن بارىپ جايلاپ قايتىپ ەدى.

ارقانى جايلاعان ەلدەر امان قايتىپ، مالى سەمىزە ارتىقى مول ارتىپ كەلگەن سوڭ، بىيىل جىلى ئۇرىن ارقا جايلاپ جۇرگەن كوشبەلى شارۇالاردىڭ كوبىسىنىڭ وي ارقادا ەدى.

قىس جۇماعاق بولىپ، مالى كۈيلى شىققان سوڭ، كوشبەلى شارۇا جىلداعى قاليپتى قىستاۋلارىنان ەرتە باستادى. اق جەلگەنپ، قىرعا شىعا باستادى.

كەشەگى جۇت-اشارشىلىق جىلدارى ارقا ەلى مەن سەر كوشبەلسىنىڭ اراسىندا ساۋدا بولماعان، امانىشاقۇسقان مالداردان ئۆزىلمەي جۇرگەن شاتاق داۋ كوپ كورىنەدى. ئبىر سىپىرا ادامدار وسىنداي شاتاقتارعان ئورىنسىز كۈيەمىزبە؟ دەپ ئورىنسادا، كەڭەستىڭ ادىل سوتىندا سۇيەنىپ كەتىپ جاتىر.

ەل ارتىنان كەلگەن قابارلارعا قاراعاندا سەر كوشبەلسىنىڭ كوبى-اق ئۆرىنعى دالەدىسىندا ارقاعا قاراب ئۈچۈن تارتقان كورىنەدى.

ەل ۋلى.

ەلدىڭ موقتاجى - تۆكىم.

بەركى ۋيەزى، تالسوكە اۋدا-نىنداعى مەدەت سايى بوكتەلگەنىنەن بەرى قالىق كوكىلدى بولىپ تۇر. شارۇا مالىنىڭ ايتۇۋىنا قاراعاندا بۇل بوكەتتىڭ سۇۋى ەن 2 مىڭ دەسەتىنە جەردى سۇۋارۇعا بولاتۇن كورىنەدى.

سوندىقتان بىيىل بوكەتتىڭ تو-مەنگەمىندەگى شارۇالار كولىك سايمانىن جوندەپ ەگىن ەگۋگە سىبانىپ وتىر. ئبىراق سەبەتۇن تۇقىم از. كوبىندە جوق. تۇقىمدى ۋكىمەتتەن كۈتەدى. ۋكىمەت بۇل ۋاقىتىندا جەتكىلىكتى تۇقىم بەرسە، ەل جايىلا ەگىن سالىپ ۋكىپ قالار ەدى.

براقىم

جەرگە ورنالاستىرسا ەكەن.

شەمكەنت ۋيەزى، بارام بولىسى، 28-اۋلىعا قارايتۇن بوق تاياق اتىمى بويىندا، اۋساي اياعىندا 82 ئۆي قازاق بارمىز. بارلىعىمىزدىڭ ورتامىزدا 105 دەسەتىنە جەرىمىز بار. 22-23 جىلدارى ۋكىمەت كەدەيلەردى جەرگە ورنالاستىرادى، دەگەندى ەستىپ 20 ئۆي كەدەي وسى جەرگە ئار جەردەن كەلىپ قالىپ ەدىك، ئبىراق جەرگە ورنالاستىرۋدان ئالى دەرەك جوق.

بۇرىن بارلى جوقتى كولىكسىز بەن تاۋقالدى جۇمىستار ستەيتۇن ەدىك، ول كولىكسىزدى سانىپ تام سالىپ الىپ، ەندى تاۋقانشىلىقتان قالدىق.

ئبىزدىڭ قاسىمىزدا بۇرىنعى جاقىپ بەكتاس ۋلى دەگەن باينىڭ جەرىنەن قالىپ بوس جاتقان 50 دەسەتىنە دەي جەر بار. وسى جەر جوعارىدا ايتىلعان 82 ئۆينىڭ ىشىندەگى 20 ئۆي كە دەگە بەرىلسە ەكەن.

بەرەۋى.

جاز بەلگىسى

كۈن ۋياستان شاشىراپ شىعار-شىعىپ-اقتا اقتا ئۈچۈندىم.

ۋكىمەتتىڭ قىزمەتى مەن الاتۇعا بارامىن. استىمدا ئۆبىرەن شورت كەسكەن اق جورعا اتىم بار. تويبە جورعا، قامشى كوتەرتپەيدى. ئادەسە اق قويىنداي ورعىپ الا جونەلەدى.

قادان ەدەۋىر ۋزاپ كەتىپپىن. قالانىڭ شالى جاۋعان كوشىسىنەن ئۆزىلىپ، ساپ اۋلى، بايشىدىڭ كۈلدى، شاتقار كولدى ايقىن دالاعا جەتىپپىن.

كۈن دە ارقادى قىزدىرا باستادى. ئتۇرلى كۈلدىڭ ئيىسى، دالانىڭ ساپ اۋاسى مۇرىندى جارىپ بارادى.

قىسىناي شالى جۈنىپ تونەنقان كوكە-رەكەم تازا اۋا مەن جۇۋىلىپ شايداي اشىلعانداي بولدى. بويىم ئبىر قارىس كوتەرىلدى. كوكەم تاۋداي ئۆستى.

كىلامىنىڭ ئۆرىسەي جاپقان كۆل باسىنعا اياعىنىڭ ۋىلادى. ئتۇرلى قۇستاردىڭ سايراعان داۋىسى بىرىنەن ئبىرى وتەدى. مەنىڭ قۇيىلادى. قايسى قۇستىڭ داۋىسى كەمىن بىلە الماي كەسىنىڭ ەبى الجاسادى. ئبىراق، انىق كەلىپ قۇلاققا بىرلەتۇن اۋىسى كوكەكتىڭ: «كوكۋك-كوكۋك» دەگەن داۋىسى. كوكەكتىڭ جاردىڭ ۋلى ازات-شىسى. كوكەكتىڭ «كوكۋك» دەگەنى كەسىنىڭ قۇلاعىنا جاردىڭ ارانىنداي ەستىلەدى. شىنىندا ول جاز بەلگىسى.

كۈننىڭ قىزۋى ارقاعا ماناعىدان كورى ستىعراق تيە باستادى.

كۈن ەنى بالقىتايدى؟ بالقىپ باستادىم. انتىڭ تىزگىنىن قويا بەرىپ ئۆز ەركىمەن جاي جورعاعا تۈسىپ، ۋاقىت ئۆسكە ايالدى.

كوز ۋشىندا ۋزارلانعان الا تاۋدىڭ توبەسى كورىنەدى.

الا تاۋدىڭ توبەسى كوككە تيىپ تەكى جەردى ئۈشىپ جاتقانداي. الا تاۋ ئبىردە: اقتالانىپ، ۋزارلانىپ، ئبىردە ئجۇز ئۆزىلىپ، قاراۋىتىپ، قارا كوكتەنىپ كورىنەدى. قاراب تۇرسانىڭ ئبىر كەرەمەت، جاقسىداي كىلە الا تاۋدىڭ ەتەگىندەگى ۋلدارداڭ توبەسى كورىنە باستادى. اۋىل سىرتىندا جۇرتىنىڭ ئبارىنىڭ قۇرىسقاداي قىبىرلاپ تىرشىلىك ەتىپ، بالەنگەندىگى سەزىلەدى. بۇلار ەگىنشىلەر.

كەي اۋىلداردىڭ ئبىر جاقتان جايلاۋعا كوشە باستاماقشى دا بايقالادى كوز ۋشىندا شۇبىرعان ئبىر-ەكى كوش كورىنەدى. قۇلاققا الىستان شىققان ئالسىز ئازىك داۋىسى ەستىلەدى:

«... مەنە، كەلدى تالايدان ساعىنعان جاز!

كوك جاۋىنى، ئتىزباپ ئتەن شىرقاب قاز.

قىبىرلاعان، جانى بار ئتۇرلى ماقلۇق

قۇۋانىشنى جۈزدەرى بارىدە «ماز!»

دەيدى.

بۇل ولەڭدى ايتۇۋشىلار: كوز ۋشىندا كورىنگەن كوش ادامدارى، كوشتىڭ ساۋۋشىل جاتارى - قىزى بوز بالالارى!..

وتە باي.

قوسشى تۇۋرالى.

وسى كۈنى قازاقستاندا قوسشى ماسەلەسى كوتەرىلىپ وتىر. وندا كوتەرىلۇنە سەبەپ: اۋىلعا بەت بۇرىپ شارۇاشىلىقتار مەن ارالاسىپ، ئۇلى مۇقتاجىن جاقسى بىلە باستاعاندىق.

قارا قالپاق وبلىسى، سىرداريا، جەتى سۇۋدا قوسشى وداعى بۇرىننان بار ەدى. جالپى قازاقستاندا جاڭا ئتۇزۇپ كەلەدى.

قوسشى وداعىن جوندەپ ۋيىمداستىرۇ كازىردە كۈندەگى جۇمىستىڭ ئبىرى بولىپ وتىر. سوندىقتان بار تاجىرىبەمىزدى باسقالارعا ۋلگى بولۇ ئۈشىن باسپا ئسوز بەتىندە جاريالاپ وتىرۇمىز كەرەك. ئبىزدىڭ بۇل جەردە، ايتايىن دەگەنىمىز، قوسشى وداعىنىڭ كازىرگى جايى قانداي، بۇدان بۇلاي قالاي بولۇۋى كەرەك، دەگەن ساۋالدار ەدى.

بۇرىن قانداي ەدى؟

قوسشى وداعى تۇركىستان ولا-ستىندا وزگەرىس داۋرىندا تۇۋدى. كەمبەغەل كەدەيلەردىڭ تاپ سەزىمىنىڭ ۋسىپ، كوزىنىڭ اشىلۋىنا كوپ سەبەپكەر بولدى.

قوسشى وداعى ارقاسىندا جەتى-سۇۋ، سىرداريا بايلارقلارى، كەدەيلەرى تۆڭكەرىس جۇمىسىندا ارالاسىپ، پارتيا، كەڭەس قورعاسىنا كىرىستى.

جەر وزگەرىسى ئۈجۈرىپ، جارلى-جالشىلار جەر، سۇۋعا يە بولدى، سوقا-سايماندى الدى. قوسشى وداعى ارقاسىندا كەدەيلەردىڭ جەكە باي-مانابتاردان ەدەۋىر ايرىلدى. قوسشى كامىتەتتەرى وتە-موتە ابىرويلى بولدى. اۋىل قىستاقتا قوسشى كامىتەتىن «كەدەي بولىسى»، بولىستىق كامىتەتتى «باي بولىسى» دەيتۇن ەدى. كەي ئبىر جەرلەردە پارتيا مەن دە كەڭەس ورىندارى مەن دە سالاساتۇن كەزدەرى بولدى. بۇل 19-ىنشى 21-ىنشى جىلى وزگەرىس داۋرىندە ەدى. 21-ىنشى جىلى جاڭا شارۇا-شىلىق ساياساتى تۇۋدى. سودان بەرى قوسشىنىڭ ئسانى كەتە باستادى.

قوسشى وداعىنىڭ قازىرگى ۋاقىتتاعى جايى قانداي؟

كازىر ورنىنداي ەمەس ئسىنىشىق، نە ستەسەڭدە تۆڭكەرىس جولى ەمەس، تۆڭكەرىس زاڭىنىڭ جولى-مەن ستەيمىز. قوسشى وداعىنىڭ ئۆرلىسى، ستەيتۇن ئسى تۇرعىسىنا بەيىمدەلىپ وزگەرىلۇى كەرەك ەدى. ئبىراق ئۆرلىسىدا، جۇمىسىنىڭ جولىدا وزگەرمەيدى. سوندىقتان، اي-رىمە ورىندارىندا قوسشى وداعىنىڭ ئسانى كەتە باستادى.

جاقسىندا سىرداريا گۈبەرنەلىك پارتيا كامىتەتى ورىندارعا كەمسىيەلەر، تەكسەرۋشىلەر شىعاردى. سولاردىڭ تەكسەرۋىنىڭ ناتيجەسىنە قاراعاندا. قوسشى وداعىنىڭ جۇمىسى ورىندارىندا وتە ناشار.

مىسال كەلتىرەلىك: شايان اۋدا-نىندا قوسشى وداعى بار، مۇشەلەرى وتە كوپ. انىق ساناقى بىلىنبەيدى. ئبىراق بايلاردا جوق ەمەس. نە جۇمىس ستەيسىڭدەر دەگەن سۇراۋعا، قىزمەتكەرلەرى بىلمەي دەپ جاۋاپ بەرگەن.

1. مەكەمەگە ۋاقتى مەن كەلىپ ستەپ ئۆزىمىز.

2. مۇشەلىك جارنا جىينايمىز، كىرىس-شىعىس داپتەرىمىز بار.

تۇركىستان ۋيەزى سوزاق بو-لىسىنىڭ، شىمكەنت، بادام بولىستارىنىڭ كەي ئبىر اۋىلدارىندا قوسشىنىڭ جارنا ئۆلىن بەلىنە ارقىلى، نە باسقا زورلىق بەن الىن ۋاقىتتاردا بولعان.

ئمىنى، وسى سياقتى مىسالداردى كوپ كەلتىرۋگە بولادى. قوسشىدان ئۆتىپلا الادىق قويى، ەكەن قوسشى مۇشەلەرى از ەمەس. ارالاستا قوسشىنىڭ مۇشەسىنە بەرەتۇن نە جەرى، نە سۇۋى، نە قارىزى جوق، جارنا دەپ الۇدى ماعانا بەلەدى. العانى قىزمەت-كەرلەرىنىڭ اقىسىنا كەتەدى. اربىنە، بۇل جاقسى ەمەس. سوندىقتان ەكىنشى ماسەلەلەردىڭ ئبىرى بولىپ جاقتاعا بولعان 5-ىنشى قازاقستان كانپەرەن-سىسىندە قارالىپ ئوتتى.

5-ىنشى قازاقستان پارتيا كانپەرەنسىسى بۇل تۇۋرالى نە دەدى؟

قازاقستانداعى 5-ىنشى پارتيا كانپەرەنسىسىنەن بۇرىن بۇل ماسەلە ورتالىق پارتيا كامىتەتىندە قارالعان. بۇل تۇۋرالى ورتالىق كامىتەت اۋىل كەدەيلەرىن ۋيىمداستىرۇ كەرەك دەگەن پىكىردى ايتتى.

ئبىزدىڭ قازاقستانداكەدەيلەردىڭ ەكى ئتۇرلى ۋيىمى بار: 1) قوسشى وداعى تۇركىستان وبلىستارىندا. 2) جاردەم كامىتەتتەرى باسقا گۈبەرنەلەردە. قوسشى وداعى قولايلىراق بولعاندىقتان ونى جالپى قازاقستاندا ۋيىمداستىرۇمىز كەرەك. جاڭا قوسشى وداعىن كازىرگى كۈيى مەن قالدىرۇعا بولمايدى، ونىڭ ئۆرلىسىندا وزگەرتۇمىز كەرەك دەدى پارتيا كانپەرەنسىسى.

قوسشى وداعى قانداي بولۇۋى كەرەك؟

قوسشى وداعىنىڭ ئۆرلىسى نەگىزى مەركەزشىلدىك بەن بولسىن. باسقاشا ايتقاندا: كەرەك دەيتۇن كەدەي دىيقاندار مەن ورتا شارۇالارعا ەسىك اشىق، كىرسە دە كىرسىن، كىرمەسە دە كىرمەسىن دەپ زورلىق بەن كىرگىزۇ بولمايدى.

قوسشى وداعى قازاقتىڭ كەلدە دالاسىندا ورنىنان ئۆزى تۇزۇعان ۋيىم بولۇۋى كەرەك.

ونىڭ كازىرگى داۋىردە قولداناتۇن ماقساتى:

1. كەدەيلەردى ۋيىمداستىرىپ، باي-مانابتارعا قارسى شىعارۇ، ولاردىڭ ەكىۋىن پىرالىگىن جاساۋ.

2. اۋىل قىستاقتا تۆڭكەرىس زاڭىن جۇرگىزۇ، كەڭەس، كانپەرەنس سياساتىن العاش جۇمىستارىنا جاردەم بەرۇ.

3. اۋىل-قىستاقتا شارۇا ئبىلىمىن دارىتۇدىڭ ئبىلىمىن جۇرگىزۇ. كەدەي دىيقاندارعا سوقا، سايماندار بەرىپ، شارۇاسىن كوتەرۇ.

قوسشى پارتيانىڭ جاردەمشىسى بولىپ، كوممەس پارتياسىنىڭ پىكىرىن اۋىلقا جايىپ، ەكەنشى كوپىنىڭ اراسىنا جايادى.

قايىپ نازار ۋلى.

قازاقستان اعارتۇ كەمسەرەتىنىڭ بايگە كەمسىيەسىنەن.

اعارتۇ كەمسەرەتىنىڭ جاريالاعان بايگەسىنە 18 پيەسە كەلگەندىگى، ول پيەسەلەردى، قاراۋعا كەمسىيە بەلگىلەگەندىگى گازەتتە جازىلىپ ەدى. ئبىراق وسى كۈنگە دەيىن دە بايگەگە دەپ پيەسەلەر كەلىپ جاتىر، سوندىقتان جاريالايمىز:

اپرەلدىڭ 15 نەن بەرى كەلگەن پيەسەلەر قارالمايدى.

بايگە كەمسىيەسىنىڭ باستىعى: سادۋاقاس ۋلى سماعۇل.

پارتيا تۇرشىلىگى

پارتيا تويىنىڭ قارارلارىن ۇيرەنۋ كەرەك.

14 - پارتيا تويىنىڭ قارارلارىن ۇيرەنۋ جۇمىسى بارلىق پارتيا ۇيالارىنىڭ الدى مەن ورىندالۋى تيىستى مىندەت ەكەندىگى بەلگىلى.

ورتالىق پارتيا كامىيتەتىنىڭ ورىندارعا جىبەرىپ وتىرعان قاتىناسىندا پارتيا تويىنىڭ قارارلارىن تەكسەرۋ، ۇيرەنۋگە ايرىقشا كوڭىل بولۋگە تاپسىرىلعان.

بىراق، قازاقستان پارتيا ۇيالارىندا، اسىرەسە قازاق ۇيالارىندا بۇل جۇمىس الى باستالعان جوق.

مۇنداي كەشىلمەستىڭ سالاقتىقتى قويىپ، توپ قارارلارىن ۇيا جيىلىستارىندا ۇيرەنۋ جۇمىسىن باستاۋ كەرەك.

پارتيا تويىنىڭ قارارلارىن بىلمەگەندىكتەن كومەنەستەرىمىزدىڭ بىر تالايى، كەي بىر ماسەلەلەردە، فىكىر جاقتىق كورسەتەدى. بۇل، تويىنىڭ اسىرەسە ونە سەبەبى.

بىزدىڭ پارتيا ۇيىمىندا بىلمەسەلەر از.

14 - تويىنىڭ قارارلارىن جاقسى ۇيرەنبەگەن كومەنەستەر ول شىندا انى مەن جوق، جاقسى جەتەكشىسىز توپ قارارلارىن ۇيرەنۋدە بولمايدى. سوندىقتان الدى مەن جەتەكشىلەر دايىنداۋ جۇمىسىنا كىرىسۋ كەرەك. پارتيا ۇيىمى كۇشتى ۇيەزدىك قالالاردا جەتەكشىلەر دايارلايتۇن سەمينارلار اشىپ، توپ قارارلارىن ول ۇيالارىنا جاقسى ۇيرەنگەن جەتەكشىلەر شىعارىلسا، جانا قارارلاردى ۇيرەنۋ ىستەرى، جوسپارلارى جاسالسا بىكى بولار ەدى.

14 - پارتيا تويىنىڭ قارارلارى قازاق تىلىندە باسىلىپ شىققان جوق. ورىنداردا، ورىس تىلىن بىلمەگەن قازاق كومەنەستەرى ۇشىن پارتيا تويىنىڭ قارارلارىن تۇسىندىرىپ جەڭىل تىلمەن جازىلعان كىتاپشالار شىعارىپ ۇيىمىنا ۋاكىلدىك پارتيا كامىيتەتى كوڭىل بولسا ەكەن. جازعى دەمالىس ۋاقتىندا مانا قايتادان كەلىپ پارتيا مەكتەبىنىڭ وقۋشىلارىن وسى جۇمىسقا پايدالانۋ قالاي بولار ەكەن؟

شەكەب.

كىتاب جوق.

ۋەزدەردە گۋبەرنەلىك كەڭەس پارتيا مەكتەبى، وقۋشىلاردىڭ قاي جاردەمى قازاق جاستارى. كوبى ورىسشا شالا بىلەدى. قازاق تىلىندە، سايىسى كىتابتار مۇقتاجى قاي. وقۋشىلاردىڭ بار تابىتى ولجاسى - وقۋشىلاردىڭ لەكسيا، بايانداملارى مانا 5 - ۋاكىلدىك پارتيا كانفەرەنتسيەسى، كەڭەس پارتيا مەكتەبى، وقۋ قۇرالدارى مەن تولىق ۋكسىزدەنبەلمەگەن دەپ قارار شىعارعان.

سول قاراردى تيىستى ورىندار ەسكە الىپ ۇزاماي 26/27 - جىلدا قازاق تىلىندە سايىسى كىتابشالاردى كوبەيتۋ باسىپ تاراتسا بىكى بولار ەدى.

عالىم.

موپىر كۇنىن وتكىزدىك

(مەكتەپ سوزى)

شىۋ اۋدانىنداعى مەكتەپلەرى ور ناسىقان گۋبەرنەلىك كەڭەسىنىڭ ارتىندا 18 - ى كۇنى پارتيا ۇيىمىنىڭ كومەكتەسۋىمەن مەن بولىمسىن ماقار ۇشى جولداس وتكىزدى. ۇلىنىڭ باستاۋشىسى مەن موپىر كۇنى وتكىزىلدى. ول جەرلەردە بايانداملار سويلەنىپ قىلقتان دەقىيارلى جاردەم جينالدى.

مال بازارىندا 12 سوم تۇسىپ، كەشىپ نارىمان ۋلى اتىنا اشىلعان قىزىلبالتا ورىسشا دەكەت پاندا پەمەدەنى ونان جەنىس سومنان ارتىق اقشا تۇستى.

موپىردىڭ نە ەكەنىن بىلمەگەن كوپ قازاق بايانداماردان كوپ ۋلگى الىپ كەتىپ قالدى.

تالشى.

اقمولا گۋبەرنەلىك جالشىلار مەكتەبى:

تۇرمىسى.

بۇل پارتيا مەكتەبىنىڭ دايارلاۋشى بولۋى بولعاننان بەرى قاراي قارجى جاعىنان اسا ۋكىلى دەڭگە بولادى. بىراق جاتاق ۋيى ناشار، دەن ساۋلىققا اسا قولايسىز. 5 - 6 كىسىدەن ارتىق جاتپايتۇن ۋيلەردە 14 - 15 كىسى جاتادى.

دەن ساۋلىق:

دەن ساۋلىعىنىڭ كەم بولۋى بىر جاعىنان ۋيىنىڭ تارلىعىنان بولسا، كەشكى جاعىنان ازىقتاردى ىشەتىن

وقۋشى ۋي جوق، جىزبيردا تار بولعانسىن بۇزىلعان قويىلدى. سوندا دا ۋيدىڭ تارلىعى دەگەن كەپ تيمەيتۇن ورنىندا.

كيىم:

كيىمنىڭ افسانى جەتكىلىكسىز بولۋ سەبەبى گۋبەرنا كومىتەتى 1500 سوم ۋسىنىپ قارجى اشىلدى.

بۇگۇنگە دەيىن الى بىر وقۋشى جاڭادان 56 - سومىق كيىم كيىندى.

سابوتنيك:

وقۋشىلار اپتاسىنا 3 سومىنىڭ 2 سومىن كيىمدەرىنە جۇمساپ بىر سومىن قولدارىنا الادى.

وقۋ جايى:

بۇل پارتيا مەكتەبىنە وقۋشىلار دايارلايدى. وقىلاتۇن ساباقتارى: انا تىلى، شاما عىلمى (بولشەك) جاعىرافيا، ۋنەم جاعىرافياسى، جاراتىلىس، ورىس تىلى، ساياسات بىلىمى.

وقۋشىلاردىڭ ساباققا ىنتالارى ونشا ماقتاۋلى ەمەس. بىر بولىمدەگى جىل وتىرعان 40 شاقتى وقۋشى بار دەڭگە بولادى.

بۇلار ۋزىنەن سولىڭ كەلەتۇن سورلى باتىراقتارعا جول بەرمەي وتىر.

مەكتەپ جاڭى مۇنداي ادامداردان ۋمىت ۋزىپ، مەكتەپكە ارام تاماق بولۋدان تيىۋ كەرەك.

مەكتەپ تارتىبى:

وقۋشىلار مەكتەپ تارتىبىنە كونبەي باس اۋلىق قىلىپ، بەلەك الىپ كەتكەندەي تۋرى بولعان. سوكعى 25 - 26 نشى وقۋ جىلدارىندا مەككەرۋشىلىككە، دۋرىس تاربيە بەرۋشى ازامات قويىلعاننان بەرى قاراي مەكتەپتىڭ مەكتەپ تارتىبىنىڭ بارىسى جاقسى. ارالارىنان انتارۋ بۇيرالارى سايلانىپ، اجەپ تاۋىرىس ستەپ كەلدى. انتارۋ بۇيرالاسىنىڭ قولىمەنىندا تۇرلىشە كەمشىلىكتەر تۇس ستەبدى.

قوعام ىسى:

كىتاب وقۋ، قابىرعا گازەتىن وقۋشىلار شىعارىپ، ادەبيەت كەشى، ويىن، ساۋىق قويۋ سىقىلدى قوعام جۇمىسىنا اسا ىنتالى.

تانتى - باي.

ۇيا جيىلىستارى تۋرالى.

ار بىر جيىلىستىڭ وزىنە تۇرلى جاعدايى بار، جيىلىستا ايتىلاتۇن وتكىزۋ، قاۋلىلاردى ورىنداۋ.

جيىلىستىڭ كۇن تارتىبىن بەلگىلەۋ، قارالاتۇن ماسەلە، بايانداماعا ايرىقشا كوڭىل بولۋ، ۋاقتىندا تيىستى ادامداردى قۋلاقتاندىرۋ سىقىلدى جۇمىستار جيىلىس بولاردىڭ الدىندا كۇن بۇرىن ىستەلەدى.

بايانداماداعى تۇسىنىكتى، قىسقا، تولىق بولۋى ماجىلىستە بەلگىلى تارتىپ بولىپ، جينالعان جولداستاردىڭ بارىدە تالقىعا سالىنعان ماسەلە تۋرالى وز ويىن ايتۋى - بۇلار جيىلىستى وتكىزۋ جاعدايى.

جيىلىستىڭ قاۋلىلارىن ورىنداۋ جۇمىسى وز الدىنا بولەك تۇر.

اۋىلداعى پارتيا ۇيالارىنىڭ جيىلىستارىنا كوز سالساق، وسى ۇشى جاعدايدىڭ بارىندا كوپ كەمشىلىكتەر بولعاندىعىن كورەمىز. كۇن تارتىبى ات ۇستىندە بەلگىلەنەدى. باياندامالار شالا، تەكسەرۋشىلەرگە تۇسىنىكسىز، قىزىقسىز بولادى. وزىنەن وزى، قاسىز

جۇرتتى جالىقتىراتۇن بولادى. مۇنداي ۇستىندە ۇيا قاتىسى كۇن بۇرىن قۋلاقتاندىرىلمايدى. ات ۇستىندە بەلگىلەنگەن كۇن تارتىبى مەن وتكىزىلگەن كەڭەس ماجىلىستىڭ سايىسى بولادى. جۇرت ۋيقىعا تارتىپ، تۇسىنبەيتۇن تەگىن اينىسالىپ المايدى، ماجىلىسى رەسمىز وتەدى.

جانا بىر ۋلكەن شالاقتىق، ماجىلىستىڭ قاۋلىلارى، كوپ ۋاقىتتا قاعاز ۇستىندە قالادى، ورىندالمايدى. وسىلاردىڭ بارىدە ۇيىم جۇمىسىنىڭ اقساۋىنا سەبەپ.

ۇيا قاتشىلارى، بيۋرالار جۇمىستارىندا جازىلعان كەمشىلىكتەردى جويىۋعا كىرىسۋى كەرەك. قاي جول مەنەن جويىۋعا بولادى، ۇيا جيىلىستارىن جانداندىرۋ ورتالىق ورىندار دا نە نۇسقاۋ بەرەدى جاتىر؟

جەر - جەرلەردەگى كومەنەستەر وز ۇيالارىنىڭ تاجىريبەلەرىن جازىپ، گازەت بەتىندە ورتاعا سالىپ وتىرۋى كەرەك.

پ.

جارلى - جالشىلار.

جاردەمدەس كامىيتەتى سايلاندى.

قوستاناي - قارا بالىقتىڭ 16 - 17 - 18 نشى اۋىلدارىندا جاردەمدەس كامىيتەتى سايلاۋى بولىپ ەدى، اۋىلداي سايلاۋىندا مىنداي جۇرتتىڭ تالاۋى جابىرەكەن جوق، سالقىن بولادى. ار جەردەگى بايلاردا تۇسىندىرۋ كەرەكتەي ماشىرۋا ىيكىمكە كەلىپ، ويي سوزدى. بۇرىنعى كامىيتەتتەرى «ادام باسى» نە «مال باسى» ەتقىيارلى قور جيىۋ، ونى تالاتتىڭ ۇيدەنە جەبەرۋ مانا بولعاق سىقىلدى. مىنە سوندىقتان شارىۋا بۇل كامىيتەتتەن قاشادى دا، كەمىسى: قولىنداعى قىستان (بايكى) كىنشىكە، 40 - 50 سالىندىڭ جۋۋاسىندى قاعاز بۇرىنعى قالالى قاتىدەرى قالاندا جۇر. بولىستىق جاردەم كامىيتەتىنەن 6 ايدان بەرى تۇسقاۋ جوق:

18 نشى اۋىلداعى «قور» بىر بولاۋ قولى قورىنىڭ باسىندا تۇر. ناميدا 20 بۇتتاي بيداي بار ەمىس. بۇل 3 اۋىلداي ەلدىڭ الدى 25 - ارتى 15 ۇتىنىڭ اراسىندا بيداي «قورى» بار. بۇل اۋىلدار 40 جەرى مەكەن شاشقان ەكەن، ونىسى بىراق جەرلىك.

17 نشى اۋىلدىڭ 7 نشى قاۋىمىندا «قور» تۋرالى اڭگىمە بولعاندا ۋالي ايلى ساقىپ - جامال مىنالى ايتتى:

- بىر جەردىڭ ۇستىنە بىراق شەلەك بيداي شاشادى. نە ەپ شەكسىن ەدەي، جۇرت شۋلاپ قويي بولمەي ەپ جيبەردى. شىنىندا بار - مەنەن بيداي تۇسپەيتۇن قۋلار، ورنەمەن قارا كىشكە بىر شەلەك بيدايدى سىندى بەرمە كەرەك.

ايتپەسە جاردەم كامىيتەتىنىڭ قورىنا اربالعان جەردىڭ نە قاسىندى بار؟

جاڭادان سايلانعانداردىڭ ۋاتى بار، دوزى اشىق ازاماتتار. بۇلار جاردەم قوماسىن كوتەرۋ دەپ سەنۋگە بولادى. سوني مەن قاتار، تەكسەرۋ كەمىسىيلەرى ەكەن ماۋسىمى كەزىندە جاتپاي، قادالالار دەپ ويلايمىن.

بولىستىق جاردەم كامىيتەتتەرى تەز قاتىناسىپ، ۇسقاۋ بەرىپ تۇرۋ كەرەك. جانادا اۋىلدىق، بولىستىق كەڭەس كامىيتەتتەرى، ات تەزىن سالعاي بولمايدى. ايتپەسە، جاردەم كامىيتەتى ەلىمەن قولدۋرەن كورى بار.

قاسىن.

ۋقىماي ازاماتقا بۇل جاراعىمايدى.

كوكشەتاۋ ۋيەزى - گۋن شەسى بولىسى، 7 نشى اۋىلداعى بەراي مۇقاش ۋلى وتكەن قىس قىزىلجارداعى باتىراقتار كورسىنە وقىپ ماكە شىعاردا ۋيەزدىك ورمالى - تۇماي ۋيمى بىر سىپيرا جۇمىستار تاپسىرىسا كەرەك. كەسىپشىلەردى ۋيىمعا كىرگىزۋ، جالشىلار مەن جالداۋشى شارت قاعاز جازۋ سىقىلدىلار.

بىراق بۇل جۇمىستا قارىنا پايدالىنا تۇلە تۇسىرمەي وز قالتاسىنا تولىرىپتى. كەسىپشىلەر ۋيمى ۋشىن 60 تيىننان جالداۋشىلاردىڭ الىسان.

9 - سوم، ارتىنان 3 سوم، وقۋعا كىرەم دەۋشىلەردەن بىر سومنان موپىر مۇشەلەرىنە 60 تيىننان ار جەردەن اق الىپتى. سولاردىڭ كوبىنە موپىر بەلەتى كەلگەن جوق. كورسى اشىلاردا قاپار بەرەكەي مەي، قاپاردا جوق. سۇيتىپ ەلدىكى كەدەي بالالارى وقۋعا بارا الماعدى دەپ زارلاپ جۇر. مۇنىسىنىڭ بۇل ىسىن 8 نشى اۋىلدايدىڭ قاي مەنەن مۇرادامدا ماكىرىپ وتىر. وقىساندارعا بۇلاي جارامايدى عوي!

بىلىكمەن.

ۋەرەقشى بولۋدىڭ پايداسى.

(قىزىلجار ۋيەزى)

قىزىل اسكەر بولىسىندا.

كەدەيلەر ۋكىمەتى كەلگەلى «دالا» ورىنىڭ قالاسىنىڭ ەلدىكى قونىستىپ، جالاڭ - اياق كەدەيلەردىڭ ۋيىمداسىپ باستارىن قوسىپ مادەنيەتكە اياق باسىپ كەلە جاتقانىن كورەمىز. ماڭايداعى قازاق بايلارى ەلە العاش كەدەيلەردى تالاپ قىلعان بولسا دا، اقىرىندا سول ورىنىڭ قالاسىنىڭ جەرىنە قولى جەتپەي وتىر. اربىنە ولارعا ونداي جەردەن ورىن جوق.

بىر ات، بىر سيىر مەن كەلگەن قارا قاسقا كەدەيلەر بۇگىندەي 6 بۇزاۋلى سيىر 2 - 3 ات مانادا ۋساق قارالاردىڭ باسىن قوسىپ الىپ وتىر. ەندى مۇرتىن بالتا كەسەتۇن ەمەس.

اربىنە بۇل نەنى كورسەتەدى؟ بۇل ۋەرەقشى بولعان ەلدىڭ شارۋاسىنىڭ العا باسۋىن كورسەتەدى. ەلار بىر قىزىلجاردىڭ تۋىندا شىلدە تەزىندەي بەتىرلەردى قازاق ەلاسى بىرجەرگە جيناڭ! قالا بولۋ قامىنا كىرىسەدەپ ۋكىمەت ۋران شاشىپ وتىر. سول ورىنىڭ ارقاسىندا ورنىن 1 - نشىدەن شارۋاسىن ورگەتەسە، 2 - نشىدەن قاراكوي قازاق بالاسىنا قالا سالىپ مادەنيەتتىڭ نىشانىن باسىن قىلتيتىپ ۋلگى كورسەتىپ وتىر.

مادەنيەتتىڭ نىشانى دەگەن مەن تەكسىيدەن مادانياتتى بولا قويادى دەۋگە بولمايدى. اينەدە ازعانا جىلدىڭ ىشىندە سوراي كەدەيلەر بىر نەشە ۋرىس ۇلگىرلەگەنىن كورسەتەدى. شەتتەن كەلگەن ازاماتتار پايعاپ جۇرگەن شىعار. بىيىلعى جىلى سەننىڭ ساي ۋزدىڭ مالى ورتاپ ۋزىنەن ارىلعان شۋيەن ساتىپ الدىرىنا داۋىر مال ساتىپ وتىرعانىن كورىپ وتىرمىز.

ورنىڭ دەگەن مەن بارى بىردەي بولعانمادا كەمشىلىكتەرى باكەرلەۋدە. ايىنە جاتىپ ىشىر جالقاۋدا جوق ەمەس. ودا بار ورنىدەپ اتالعان كەيىن مۇنداي بىكىنىڭ ىسىنە كەدەي تاپتىڭ شىققان بىزدەر قۇۋانىپ قويالمىز.

ا. جارم ۋلى.

سوت پايدان بولدى، كەدەيگە ۇرىن قايدان بولدى.

اقمولا ۋيەزى، نۇرا بولىسىنىڭ 5 نشى اۋىل ارالىق پارتيا بىرجان ۋلى دەكەنىڭ ۋيىسىندەن باسقا بىر سىكىداي بىر قاراسى بار ەدى، سول سيىكت وز كۇشى مەن وقۋعا قىزىلجارعا كەتكەن سول قالادا وز كۇشى مەن وقىپ وتكەن ۋز اقمولا قالاسىندا 23 نشى ۋداندا سوت بولىپ سايلانىپ كەلەدى. ادىلسىزدىكتىڭ شەتىر اقمولا قالاسىنا كورسەتىپ كەلەدى، ۋيىتكەنى: قاتىسىلەمەسى بالا - ۋرىن الدى. بالا قىزىمەت كەدە، ۋزىنىڭ اسا جاقىنى الدى. ولاردان الدىزىام بىلمەدى كىسى كەلىپ ورىن سۇراعاندا قاسىنا جاقىن بارىمىز بادى. سىرتقى سونداي مەلى قارالى پايدان - بولاعى - پايدىڭ ەمىس تولىق بولادى، دەدىمە ەكەن، ونان 2 سە ارتىق كەدەيلەرىن وقۋ بەلەتۋلەرى قاراپ جۇر. كەدە الى دوسىماي.

شوكەن ۋلىنىڭ جوۋابى.

شوكەن ۋلى (اتى اتالماعان) جولداستىڭ «دۇرىس جول...» دەگەن ماقالاسىندا ۋسىنىپ وتىرعان جولى دۇپ - دۇرىس. ونىڭ جالعىز - اق قىيىن جەرى - ادەت، ادەتشىلدىك، قاراشىلدىق، اسىرەسە وقىماندادىڭ قاراشىلدىعى. *)

«ۋيرەنۋ قالسادا، ادەت قالمايدى»

ۋيرەنگەن ادەتتى بۇزۋدان قيىن ىس بولمايدى. قازاق تاماقتى بىر تاباقتان جالاڭاش قولى مەن جەيدى. ونىڭ زىيانى قانداي زور ەكەنى كوزى اشىق ازاماتقا ءمالىم. سوندە ول ادەتتى جويۋعا قام قىلعان ەش كىم جوق. بولسادا ونى جويۋ وڭاي بولمايدى. ول ۋ باستا داعدىلانىپ قالعان ادەتتى تاستاۋى قيىن.

سىپىرىدى تىرىس جازۋدا سو سىقىلدى ادەت. سىپىرىدى تىرىس جازۋ باستا جازۋى وكان سولعا قاراي بولعان «زەندى» اراب ەلدەرىنەن شىققان. اۋروپا ولى وزگەرتپەي سول كۇيىندە الىپ، قويعان. سونىمەن بىر جۇزىنىڭ بارىندا سىپىرى سولاي جازىلىپ دامىپ بولىپ كەتكەن (جاڭا مەكتەپ جۇرنالىنىڭ 1 نشى نومىرى «سىپىردى قالاي جازۋ كەرەك» دەگەن ماقالا)

بىزدىڭ وقىماندارىمىزدا سىپىرىدى سولاي تىرىس جازىپ داعدىلانىپ، سىپىر جۇيىسىن جاڭىلسىرىپ، ماسەلەن «بىر مىڭ توعىز جۇز جيىرما التى» دەگەندى «6291» دەپ جازا

تۇن بولساق، - بۇعان مەڭ الدى مەن وقىماندارىمىز قارسى بولادى. بۇتىن جەر جۇزىنەن بولەك - دەپ ۋيلايم سونادى. تولىپ جاتقان ايتىس - تارتىس شىعادى.

مىنە، ماسەلەنىڭ وسى جاعىن ويلاساق، سىپىردى تىرىس جازعاننان بولاتۇن كەمشىلىك سونداي ۋراپيل ەمەس قوي. - وعان تيمەي اق قويا سالۋدا مۇنداي ەمەس دەيمىز.

«دۇرىس جول...» دا ايتىلعان كەمشىلىكتەر تەم جەڭىل دە كەمشىلىك ەمەس. سىپىردى تىرىس جازۋدىڭ ونان باسقا كەمشىلىكتەرىدە تولىپ جاتىر. ونى وبلاساق، وقىماندارىڭ داعدىلانعان قوردالۋ بىزدىڭ. جاڭا جوۋابى قابىلداۋسىز كەرەك. ۋلاي بولعاندا: سىپىردىڭ ۋزىنە وزگەرتىپ، ونىڭ ۋلتشىعەن الۋسىز كەرەك. ماسەلەن «بىر مىڭ توعىز جۇز جيىرما التىنى» «6291» دەپ جازۋسىز كەرەك. ۋيتكەنى اۋروپا ۋلتىنىڭ قولدانىپ وتىرعان ارابشا - بىرلەرىنىڭ جازىلۋ تەگىلىگى دا تىرىس قاراي، سوندىقتان ول ارابشا سىپىردى وكان سولعا قاراي جازۋ:

ورىس اربەتىنەن وكان سولعا قاراي تەزگىن ەكەندىگى كەلىسسىز بولىپ تۇرادى.

جاڭا جوۋابعا قارسى بولۋشىلاردىڭ دالەلى: مادەنيەتتى ۋلتتاردان السالپ كەلەمىز - دەگەن ۋيلايم بولۋعا تيىس. بىراق دۇرىسىندا اۋروپا مەن سىپىردى باسقا بولعاننان كەلگەندەر جوقتىڭ ازا اق العانىندا بولادى. اۋروپا ۋلتىنىڭ تىلىن بىلمەي قۇر سىپىردى بىلۋ ارابى تانىماعان ونىڭ كىتابىن تۇسىنىپ وقۋعا بولمايدى. ونىڭ تىلىن ۋيرەنىپ العان كىسى بولسا، سىپىرى مەن اراب ۋيرەنىپ الۋ وڭاي بولادى.

قات تانيتۇن، گازەت وقيتۇن جالپى بۇقارا جۇزدەن ارتىق سىپىردى تانىمايدى، 4 - 5 ورىن الىپ تۇرعان زور سىپىرلار كەزدەسسە، مەكتەپتە وقىپ جۇرگەن جىگىتتەردەن سۇراپ اۋرە بولادى. سوندىقتان قات تانيتۇن جالپى بۇقاراعا جاڭا جوۋابى قارسى دە بولمايدى. جازۋعا دا وقۋعا دا جەڭىلدىگى تىرىس جازعاننان سىپىردان كوش ىلگەرى بولادى.

ەلشى.

قىزىل وردادان.

مسىنە الىپ ەكەن.

[illegible]

باستاپ جەر كەمسەرەتىنىڭ بۋ-

[illegible]

بىلەر. ايتەۋىر وسى كۇنى كۇن كور-
المايتۇن جاققا شىقتىق. جۇمارى
ۇكىمەت مسىنە الىپ ەكەن.

داتقوم، ارتەلى.

جەرسىز مل بولا المايتۇنىمىزدى
بىلگەن سوڭ، 25 ىنشى جىلدىڭ
اۋىسى اينان باستاپ جەردىڭ سوڭىنا
تۇستىك.

كىتاب سىنى.

لە بگور . «كامسامولدار باق-
ساتى». باستىرۋشى-ەگەس ودا-
ممداعى ەلدەردىڭ كىندىك
باسپاسى.

ماسكەۋ. 1926- جىل. كىشى
كىتاب 36 بەت. نارقى 20 تيىن.
اۋدارۋشى - كەنجە باي ۇلى
بەيسەمباي. تىراج تۇرت مىڭ.
لەبگور جولداستىڭ بۇل كىتاب-
شاسىنىڭ مازمۇنى ورىسشاسىنان كام-
سامولدارعا بەلگىلى. سوندىقتان ورىس-
شا مازمۇنىنا كىدىرمەي، قازاقشاسى
تۋرالى عانا ايتپاقپىز.

قازاقشاسىنىڭ تىلى جاتىق، وقۋ-
شىلارعا وتىمدىلىگى، سويلەمدەرى
ىقشام. بەيسەمباي جولداس ورىسشادان
قازاقشاعا اۋدارۋعا شەبەر كورىنەدى.
تىل جاعىنان، قازاقشاسىنىڭ جەڭىل-
دىگى جاعىنان، سوزى ۇعىمدىلىق
جاعىنان كىتابشانى كىسى سۇيسىنىپ
وقىرلىق. بىراق كەرەكتىگى قاناسى
ۇشىرايدى. بۇعان اۋىنە جازۋشى
جازىقتى ەمەس. باسپا قانانىڭ سالاقتىعى
جازىقتى.

بەيسەمباي جولداس سوز باسىندا:
«اۋدارعاندا، السىزدەن كەلگەنشە،
كەي ٴبىر مسالداردى قازاق تۇر-
مىسىنان الىپ، قازاق جاستارىنا تۇ-
سىنىكتى قىلۋعا تىرىستىق» دەيدى.
ٴار اۋدارۋشى وسىلاي قىلۋ كەرەك.
بىراق، بۇلاي ەتۋ اۋدارۋشىلاردىڭ
كوبىنىڭ قولىنان كەلمەيدى. بەيسەمباي
جولداسقا قازاق تۇرمىسىنان كورەتىن
مسالداردى ٴمىندەتتى كەلتىرە المان.
لەبگور جولداس كىتابىندا ورىس
كامسامولدارىنىڭ كوزىنە كورىپ جۇر-
گەن مسالدارى الىنعان: شىركەۋ،
كەلۋشى، تەرا كەتۋ، ورتاق اسقانا،
ەلەكتىرلىك سىقتىلار. قازاق اراسىندا
لەبگور ايتقانداي ەمەس، كەلۋشىلەر

قايدا كوپ؟ ايەل بۇل كۇنگى جو-
مىسى - بالا تاربيەلاۋ، مۇنان بۇلاي
قوعام ىسىنە كوپ قاتىسۋلارى
كەرەك دەيدى لەبگور اۋدارۋشىعا
سولاي دەيدى. قازاق ايەلى بالا تار-
بيەلاۋشى ما؟ بالا تاربيەلاۋدى ٴبىر تۇردە
قازاق ايەلىنىڭ الداعى جۇمىسى دەي
قازاق ايەلدەرى بۇرىن «سىنەتوفيە پالا
جەنتيە» بويىنشا سايلاۋعا قاتىساتىن.
بۇل قوعام جۇمىسى. بىراق، قاتىسۋدا دا
«ەنابارە ول قاتىسۋ» ىسىنىڭ ەكىنىنە
تۇسىنبەي قاتىسۋ ەدى؛ تالاسىپ جەڭۋ
ٴۇشىن، مىرزالاردى زورلاپ قاتىستى-
راتىن. وسى كۇنى دە ورىس ارىنسىندا
جەڭگەرزدىپ سايلاۋعا جۇكتى قاتىناسان
الىپ بارىپ، سايلاۋ ۇستىندە تولعاتتىرىپ
قاتىندارىن ٴولتىرىپ الىپ وتىرعان
قازاقتار بار. باسقا ەل قوعام جۇمىسىنا
بۇلاي قاتىسپايدى، تۇسىنىپ قاتىسادى.
ازىرگى ايەلدى قوعام جۇمىسىنا
قوسۋ قاتىستىرۋدا ەمەس، قالاي قاتىس-
تىرۋ دا، تۇسىندىرىپ قاتىستىرۋدا.
اۋدارۋشىلار ماقالاتى - ورىسىنىڭ
مانىسىنىڭ ورنىنا قازاقتىڭ كەيبىر
شونىن عانا ميسالعا قويا سالۋ ەمەس.
قازاق تۇرمىسىنىڭ ەكىنىنە تۇسىنە،
جامان جامىن قالاي جاقسىلاۋ بولۋ
تيىستى. وسىلاي قاراعاندا كىتابشاداعى
مسالدار دۇرىس قازاقىلاندى دەۋ
قيىن.

كىتابشا قازاق جاستارىنا، قازاق-
شىنىڭ جۇمىس قىلاتۇن جاستار
ماقساتىنان كورى. عالىبى جاستار
دا كىندىردىڭ ماقساتىن كورىپ
تۇسىندىرەدى. الىپ وقۋ كەرەك.
تۇرت مىڭ نۇسقاۋشا كوپ ەمەس
كىتاب جاستار كەلۋىندە جالپى
بىلىم الۋ ٴۇشىن سانالى. تيىس
قازاق، ٴار بىر جاقسى. نارقى
قىمبات ەمەس. ت

قىزىل قانالىرۋلار.

اپرەلدىڭ 11 ى جەكسەمبى كۇنى
كەشكى ساعات 5. قالالىق كلۇبتا
اكسۇۋدىڭ ٴۇي ەكسپەسسىنىڭ تولىق
جينالىسى ەڭبەكشى قازاق شاقىرىلادى.
وسى ەكسپەسدەگى جولداستاردىڭ
كەلۋلەرى مىندەتتى.

كۇن تارتىبى:
1) قالالىق كلۇب باياندامالى.
2) ٴىس جوسپارىن بەكىتۋ.
ەكسپەسسيە بيۋراسى.

بىلىم جولداس انىندامى كۇن
ٴىسى ەڭبەكشىلەرىنىڭ كومەكسى
وتىرىستى ٴوزىنىڭ بۇرىنعى
بىتىرگەن جانا بىتىرمەي جەر-جەردە
جۇمىسقا قالعان وقۋشىلارىنان، ادرەسىن
قايدا جانا قاي جۇمىستا ەكەندىكتە-
رىن 1. ۇ. ت. ب. ما (اسكۇۋ،
ستىرانسكي پلوششات، ٴۇي №3)
بىلدىرۋلەرىن وتىنەدى.
وتىرستات كەڭەسى

قوسشى ۋداعىنىڭ ولكەلىك بيۋراسىندا

(تەلەگرام قابارلارى)

●● ورتا لىقتان قارا قالپاق وبلىسىنا كەتكەن وكىل وبلىستىق كامپتەت-
ٴتىن سوبلەسىپ قوسشى ۇيىمدارىن سۇرىپتاۋ كوميسسيەسىن سايلاعان. كوميسسيە
قارا قالپاق وبلىسىنداعى ۇيەزدەرگە جىبەرىلگەن. قوسشى جۇمىسى مايدىڭ
20 سىنا شەيىن بىتپەك.

●● اقمولا گۋبەرنەسىندە گۋبەرنەلىك قوسشى ۋداعىنىڭ بيۋراسى سايلانعان
ۇيەزدەرگە وكىلدەر جىبەرىپ بيۋرا جۇمىسقا كىرىسە باستاعان. اقمولا
گۋبەرنەسىندە قوسشى جۇمىسىنىڭ بارىسى دۇرىس دەپ قابار كەلگەن.

●● ورتالىقتان ورال گۋبەرنەسىنە كەتكەن وكىل ەلەك ۇيەزى ٴبورلى
بولىسىندا كەڭەيلەردىڭ باسىن قوسىپ قوسشى جايىنان تۇسىنىك بەرگەننەن
كەيىن جيىلعان ازامادان كەلەدەردىن 11 ادام قوسشى ۇيىمىنا مۇشە سايلانعان.
قالىقتىڭ قوسشى ۇيىمىنا كوز قاراسى دۇرىس؛ ۇيىمعا كىرۋ تىلەگى
ەكەندىگى بىلىنگەن.

باسپاسوزعا حات.

«ەڭبەكشى قازاق» باسقارماسى تو-
مەندەگى سوزىمىزدى باسۋىڭىزدى سۇرايمىز.

«ەڭبەكشى قازاقتىڭ» 57 ٴىنشى
سانىندا قالىس جولداس ٴبىزدى باسپاشى
ولىپ، جۇمىستى ولتىرىپ دەپ جالتىر
ەكەن، ولاردى ٴجون سىلتەۋشى النىپ
ۇلى ەكەن، دەيدى.

ونىڭ ٴمانىسى بىلاي: ٴبىز ا
اتا ارسىنبىز. ول اۋلداعى اتاقتى
ۇرى شىمىر باي ۇلى ٴبىر تۇۋسقان
اعامىزدىڭ ٴبيبى قان دەگەن 8 جاسار
قىزىنا قۇدا بولعان. كەيىنگە سارى
الاشقا، ٴبىر كۇرەك بيە، ٴبىر
تۇيە بەرگەندى. ارتىنان قۇداسىن
تۇسىرمەي، جايىم جوق دەگەندى شىعاردى.
ٴبىر كۇنى بازاردان مال ايداپ
كەلە جاتىر ەكەن، جانىندا جولداستارى
بار، الدى قايدان العانى سۇراعانىمىزدا
قىزىن كۇيەۋگە بەرىپ، ايداپ كەلە
جاتقان مال ەكەن.

[illegible]

الىپ جاتقان قاتىن قىسترىپ قوبىتى.
سولداعى ونىڭ ەلىنىڭ ىشىندەگى،
بەرگىزبەۋ شىعار. سوقىر تورەنىڭ
الدىنا بارساڭدا ونى الارسىڭ.
جۇماش.

باسقارما - جۇمىستىڭ داناقتى،
(ٴوزىڭىز ايتقانداي) ۇرى ەكەنىن بىلە-
تۇرا قۇدا بولۋىڭىز قاتە ەكەن. 2 ٴىنشى
ىشىڭىزدى جولدا جولعالاي، ۇيىنە
بارىپ سۇراۋ كەرەك ەدى.

⁂

72 ٴىنشى سانىندا كەدەي بالاسى
ەسىرتىنان مالدانىپ «جۇرە» دەيدى.
ەمنى سىرتىنان مالدانىپ جۇرگەندەر
باردا شىعار. بىراق مەن ولاردىڭ دەگە-
نىنە كونىپ، الدادىندا ەرىپ وتىرعان
جوقپىن ٴبىر.

2 ٴىنشى سايلاۋ ۇاقىتىندا قوي
سويىپ، اق بەرگەن ۇلىنا جۇرعا
مىنگىزگەن جوقپىن ۇيىڭگى: [illegible]

[illegible]

جيعان-تەرگەن.

شىمكەنت قالا حالقى.
ماسكەۋدەگى ەلەكتىر زاۋىتى-
نان ەكەدە 1225 ٴىنشى جىلدا
شىمكەنت قالا جازدىعى ٴبىر تاس
كەلمەيدى. جازۋى مىكى ماعول قارى-
مەنەن جازىلعان دەيدى.

ٴسوز مەن جۇرەتۇن ماشينا.
امەرىكادا ٴبىر-ٴون دەگەن ينجە-
نەرى ەلەكتىرلىك كۇشى مەن ٴجۇرەتىن
ٴبىر ماشينا (اپپارات) جاساعان ينجەنەر
ماشيناعا «جۇرىق قىل» دەپ ٴامىر
ەتسە دەرەۋ ەلەكتىرلىك لامپالارىنىڭ
ٴبارى جارىق قىلادى. «العا» دەپ

ٴامىر ەتسە ماشينا ەلەردى العا قاراي
جۇرگىزە باستايدى.
مۇنىڭ ٴمانىسى: اۋزىدان شىققان
ٴتۇرلى داۋىستىڭ ماشيناعا تۇرلىشە
اسەر بەرۋىنەن بولعان.
عاجاپ وقيعا.
ٴۇندى مەملەكەتىنىڭ ەسىيانگا
دەگەن ورداسىندا ەسىبراھ دەگەن كەمسەمى
ٴجۇرىپ كەلە جاتقاندا قارىسى العىنان
بەيىك تولقىن شىعىپ كەمەنى اۋدارىپ
تاستاعان. 30 كىسى سۇۋعا كەتكەن.
وسى كۇلى مۇنىڭ سەبەبىن تەكسە-
رىپ جاتىر. سۇۋ ىشىندە بەردەڭە
بولۋ كەرەك.

قازاقستاننىڭ كەمپىرشالارى ورداقتار كەڭەسىنىڭ
3-جالپى جيىلىسى 1926-جىل مايدىڭ 4 ىنە
كەشىكتىرىلەدى.

اعارتۋ كامىسارتى قابارلاندىرادى.

سارى العين كول مەكتەبىنىڭ
ناشارلىعىن، وقىتۋشىلاردىڭ الىز.
دىگىن جازعان كەدەي ۇلىنىڭ قابارى
تۋرالى قالىق اعارتۋ كامىسارتى
ورال - بوكەي گۋبەرنەلىك اعارتۋ
بولىمىنە قاتىناس قاعاز جازىپ،
مەكتەپتى وكىلاۋ شارالارىن سىنتۋگە،
قانداي شارا ىستەلسە سونىڭ ناتيجەسىن
بىلدىرۋگە تاپسىردى.

قالىق اعارتۋ كەمسەرەتىنىڭ
اۋىت تاربيەسى بولىمىنىڭ مەڭگەرۋشى
ٴۇشىن. مۇقان ۇلى.
قاتشى تەتيۋكين.

پۇركەرەل قاتارى.

جەتى سۋ گۋبەرنەلىك پۇركەرەلىنىڭ

«ەڭبەكشى قازاقتىڭ» 449 ىنشى
سانىنداعى «قالاپ الدى» 36 ىنشى
سانىنداعى «قىرىپ جەتە جازدادى»
دەگەن قابارلار الماتى ۇيەزدىك
جاردەمشىسىنە جىبەرىلدى، 414 ىنشى
سانىنداعى «قىرمىز ولىستانى» دەگەن
قابار جاركەنت ۇيەزىندەگى جاردەمشىسىنە
جىبەرىلدى. «شى انىقتالىپ» تەكسە-
رىلگەننەن كەيىن جاردەمشى پۇركەرەلدەر
تيىستى ماعلۇمات جىبەرگەن سوڭ
ناتيجەسىن باسقارماعا بىلدىرمەكپىز.

جەتى سۋ گۋبەرنەلىك پۇركەرەل
ٴۇ جەتيبس ۇلى
قاتشى الدابەرگەن ۇلى.
(مارت 21. № 13)

تاشكەندەگى ۇنىسەت جار-
ى دەم السقا تاشان
تارايدى.

[illegible]

ۇلكى مەكتەپتەن قالعان 1، 2
3، 4 ٴىنشى بولىمدەرىنىڭ وقۋشىلارى
اپرەلدىڭ 15 ىنەن باستاپ جازعى
دەم السقا تارايدى.   وقۋشى.

باسقارما جاۋابى:

98 - نىلشكە - سەنىڭ باقالگىنىڭ
مازمۇنىن، اتىڭدى اشكەرەلەپ جۇرتقا
جاريا قىل كىسى، باسەكە قىلمىس
زاكۇنىنىڭ 117 بابى مەن (1، 2 بو-
لىمدەرى) جازا تارتادى. باسقارما ول
قابارىڭدى جىبەرگەننەن، سىرقىلىپ ساقتا.
تەركەۋ جۇرگىزىپ انىقتاپ باسقارماعا
قايتار دەگەن شىعار. ٴالى دە وسى
ٴىستىڭ شىندىعىنا جەتىپ، جاۋاپ
قايىرۋدى وزىڭە تاپسىرامىز.

تاكەجان ۇلىنا - سىزدىڭ بىتىرگەن
باسقا جۇمىستارىن جازۋىڭ كەرەك.
قالكەم شالعان مىنارىسە وتىبىسى-
ٴجوي.

و. جەتپىس ۇلىنا - ولكەلىك مە-
لەتسە مەكەمەسىنە جىبەرىلدى.

داي - وي ەگە - ادرەسى جارت
اينىڭ باسىندا كورسەتىلگەن، دەبسىز،
ول ادرەسىڭ مەنى ٴوزىڭىزدى
باسۋعا بولمايدى.

ەكى قابات قابارعى تۇگەلداعانداي،
ٴتىم بولماسا، ٴوز اتىڭ مەن اكەڭنىڭ
اتىن جازا سالعان قايتتۇ ەدى.
جاسىرىندى قويۋ كەرەك.

ق. كۇزەمباي ۇلىنا - قىلۋارسىز
ات مىنۋگە ەكى كىسىنىڭ ٴتانى جوق.

ب. اقمەت ۇلىنا - سۇراۋلاردىڭ
ىشىندەگى كەرەكتەرىنە عانا جاۋاپ بەرىلەدى.

باسقارما كانتورىنان:

[illegible]

1) ساپتەكەمەن ۇلىنا 2) جانمازى
ۇلىنا 3) ماقامبەت ۇلىنا 4) سۇ-
لەيمەن ۇلىنا.

ۇاقىتشا شعارۋشى: مايلى ۇلى بەيىمبەت.
Вр редактор: Б. Майлин.